

G.A.T.C.P.A.C. 1928-1939. UNA NOVA CIUTAT PER A UNA NOVA ARQUITECTURA

IMATGES DE PREMSA

PEUS DE FOTO:

02-1929 Vilaró

Casa Vilaró (1929). S. Illescas

Font: Arxiu Albert Illescas

És una de les primeres obres de l'arquitecte S. Illescas, datada al 1929, l'any en que apareixen les primeres obres d'arquitectura moderna a Barcelona. Denominada Casa Vilaró, està situada a l'avinguda Coll del Portell de Barcelona. Representa un dels primers exemples d'arquitectura moderna. La seva forma recorda la silueta d'un vaixell (finestres corregudes, pilars molts esvelts, marquesina...), fet que evidencia l'admiració de les referències nàutiques entre els arquitectes del GATCPAC. L'edifici manté una constant relació amb l'entorn paisatgístic: continuïtat amb el jardí, volums edificats que descendeixen cap als costats, que fa possible construir un entorn ajardinat. Actualment és un despatx d'arquitectura i manté les seves característiques arquitectòniques originals.

Foto: 03- 1931 AC1

Portada de la revista AC n.1, (1931)

Font: Arxiu Històric del COAC

Foto: 06-1932 Pla Macià

Portada de la revista AC n.7, dedicada a la Ciutat de Repòs i de Vacances (1932)

Font: Arxiu Històric del COAC

La revista AC fou la plataforma de propaganda i difusió de l'arquitectura del GATCPAC. Des de l'any 1931 i fins al 1937 se'n va fer 25 números. Va ser una revista que va cobrir tota la formes de vida modernes, i no només l'activitat pròpia de l'arquitectura i l'urbanisme. Així, AC es dedicava a temes d'arquitectura i urbanisme però també va actuar com un espai de difusió de la modernitat que incorporava d'altres disciplines: art, cinema, fotografia, disseny de mobles, disseny de jardins. La revista va ser testimoni dels importants contactes internacionals dels membres del GATCPAC amb l'estranger. Es va alimentar amb molt material dels arquitectes Mies van der Rohe, Le Corbusier, Richard Neutra, Walter Gropius, etc. Forma part de l'univers de les revistes d'avantguarda tant pel grafisme com pels continguts.

Foto: 07-1932.

Pla Macià (1932). GATCPAC. Diorama

Font: Arxiu Històric del COAC

Aquest diorama, l'autoria del qual no està del tot clara, encara que es relaciona principalment amb l'arquitecte Josep Torres Clavé, il·lustra la totalitat del Pla Macià del GATCPAC i els propostes de canvi per a la ciutat de Barcelona al primer terç del segle XX.

Foto: 08-1933 Bloc.

Casa Bloc (1933). Josep Lluís Sert, J. Torres Clavé i J.B. Subirana Maqueta
Font: Arxiu Històric del COAC

Foto: Bloc02.jpg.

Casa Bloc (1933). Josep Lluís Sert, J. Torres Clavé i J.B. Subirana Maqueta
Font: Arxiu Històric del COAC

Una de les poques obres realitzades per Josep Lluís Sert, J.B. Subirana i J. Torres Clavé i dins del GATCPAC. Aquest edifici és el més representatiu de l'activitat moderna del grup. Es tracta d'un projecte d'habitatges destinat a la classe treballadora de la ciutat, que esdevé el prototip del nou model d'edifici residencial defensat pels arquitectes del GATCPAC. Aplica un tros del Pla Macià: edificis articulats en forma de doble ELA que es projecten com a model d'habitatge per repetir dins d'una malla urbana contínua. Els habitatges són un conjunt de dúplex amb un passadís distribuïdor exterior que comunica amb el pati interior. Dins de l'àrea interior es preveu infraestructures públiques d'ús social: espais verds, equipaments públics, etc.

Foto: 05-1932 CRV

Ciutat de Repòs i de Vacances. (1931-35). Vista parcial
Font: Arxiu Històric del COAC

Foto: CRV01.jpg.

Ciutat de repòs i vacances (1931-35). GATCPAC
Font: Arxiu Històric del COAC

Proposta d'elaboració exclusiva del GATCPAC. Es un projecte que es volia fer a la costa sud de Barcelona, en una zona aleshores molt verge que es volia urbanitzar com a centre d'oci per a les masses treballadores. Una ciutat verda de repòs, sense funcions productives però també dirigida cap a una classe treballadora que, fins aquell moment, no podia fer vacances. Preveia una estructura de temps lliure i oci, però també de salut. Es pensa molt integrada en la natura, amb blocs molt confosos amb l'entorn. També es preveien horts.

Foto: Muntaner05.jpg.

Edifici d'habitatges al carrer Muntaner (1929). Josep Lluís Sert
Font: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Arxiu fotogràfic

La Casa Muntaner, obra de l'arquitecte Josep Lluís Sert, és un altre exemple d'habitatge que es construeix l'any 1929, data clau d'inici d'activitats constructives dels membres del GATCPAC, i és considerada també una casa exemplar de l'arquitectura moderna a Barcelona. Per la tipologia i les solucions exteriors manifesta molt clarament la influència de l'arquitectura de Le Corbusier a l'arquitectura local barcelonina. Assumeix algunes de les formules pròpies del llenguatge modern procedent de l'estranger, a les quals afegeix com a element local la creació d'espais dúplex a cada habitatge, alçada que es manifesta a l'exterior en l'alternança de finestres corregudes amb un ritme alternat de balconades i obertures externes. El resultat és un habitatge que recorda a la Ville Stein de Le Corbusier (Garches, França, 1927). L'aparició d'aquest bloc d'habitatges va sorprendre molt als barcelonins i barcelonines de l'època. Les propostes formals i ideològiques d'aquesta arquitectura moderna xocaven molt amb les modes de l'època, com ho demostra l'edifici annex a aquests habitatges que segueix el llenguatge més clàssic i que es va construir poc més tard que l'edifici de Sert. Això ens permet intuir com el context de la ciutat està molt endarrerit respecte a les propostes dels arquitectes del GATCPAC.

Foto: Dispensari.jpg.

Fotomuntatge del Dispensari Antituberculós (1933). Josep Lluís Sert, J. Torres Clavé i Subirana
Font: Arxiu Històric del COAC

Edifici d'ús públic que exemplifica molt la voluntat de regeneració urbana present en l'ideari dels membres del GATCPAC. Representa l'interès dels arquitectes moderns de fer un edifici dins del barri antic de la ciutat, com una proposta de model no només arquitectònic sinó també d'ús.

El Dispensari Antituberculós es projecta en una Barcelona dels anys 30 amb greus problemes d'higiene, salubritat, i una densitat demogràfica especialment alarmant al barri del Raval. La proposta de Sert, Torres Clavé i Subirana és la d'alçar un hospital antituberculós per a atendre les emergències sanitàries d'aquesta zona de la ciutat, alhora que pugui actuar com a edifici transformador d'una àrea molt degradada, a través de les dinàmiques que provoca al seu voltant. Paral·lelament, l'antituberculós presenta una tipologia d'edifici molt especial i d'una gran significació i rellevància dins del llenguatge de l'arquitectura moderna: construït en forma de "ELA" preveia reproduir-se en l'urbanisme de la zona com a estructura estandarditzada. És un exemple d'un edifici que qualificaria el casc antic a través de la presència d'edificis públics. Interès de fer un edifici dins del pla antic, com una proposta de model no només arquitectònic sinó també d'ús.

Foto: Macia.jpg.

Estudis per al Pla Macià (1933). GATCPAC

Font: Arxiu Històric del COAC

Projecte realitzat en col·laboració amb Le Corbuiser. Recull totes les idees sobre el què havia de ser Barcelona. Es compon de diferents parts sobre el què s'ha de fer sobre els seu territori. Els arquitectes del GATCPAC proposen, entre d'altres coses, macro-mansanes de quatre illes en una edificació oberta en forma molt articulada que permet una permeabilitat dels espais verds cap a la ciutat. Ofereix un millor ús dels espais per la llum. També dins dels edificis es creen zones d'equipaments, infraestructures, d'oci, també obertes cap a la ciutat.

Foto: 1931Diagonal.jpg

Projecte d'urbanització de la Diagonal (1931). GATCPAC

Font: Arxiu Històric del COAC

Proposta que es presenta com a alternativa a la proposta oficial de l'Ajuntament de Barcelona de projectar una àrea residencial a partir de casetes individuals amb hortet en aquesta zona. Els arquitectes moderns defensen una urbanització de blocs regulars ordenats linealment, amb una aplicació de densitat més alta que la defensada oficialment des de l'Ajuntament. Influència de les doctrines de Gropius.

Foto: portadaGATCPAC.jpg

Portada del catàleg de l'exposició

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

G.A.T.C.P.A.C. 1928-1939. Una Nova Arquitectura per a una Nova Ciutat, un volum de 336 pàgines, en doble edició català- anglès i castellà-francès, que recull prop de 300 imatges (plànols, dibuixos, fotografies...). El llibre, editat pel COAC i el MHCB i dirigit per A.Pizza i J. Rovira, s'organitza en 5 capítols. Els dos primers són situació històrica prèvia al GATCPAC, el bloc central està dedicat al propi G.A.T.C.P.A.C i inclou un llistat dels arquitectes que van ser socis i fundadors del moviment així com una referència il·lustrat de totes les obres i projectes que es van fer des del G.A.T.C.P.A.C. El quart capítol descriu com es feia la difusió d'aquest moviment des de la revista AC, i en el darrer capítol es tracta l'apartat del mobiliari i del disseny d'interiors.